ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Предсједница Владе Ана Брнабић

Београд, 18.11.2020. године
Број предмета: 132/2020

Предмет: Покренути суштински дијалог са Хрватском и Босном и Херцеговином о рјешавању имовинских и других проблема протјераних Срба и преосталих Срба у РХ и БиХ

Поштована госпођо Брнабић,

Обраћам Вам се као предсједник Савеза Срба из региона и народни посланик са захтјевом да Влада Србије покрене суштински дијалог са Хрватском и Босном и Херцеговином о рјешавању уништене и отете имовине, отетих стечених права и бројних других проблема протјераних Срба и преосталих Срба у Хрватској и Федерацији БиХ. Други проблеми везани су за застој и опструкцију у рјешавању несталих Срба и припадника ЈНА, непроцесуирање ратних злочина над Србима, хапшења Срба и суђења оптуженим Србима пред правосуђем у Загребу и Сарајеву, у највећој мјери на основу лажних доказа и лажних изјава свједока сарадника; осуђени Срби за ратне злочине у монтираним судским процесима неправедно служе дуге казне затвора. За наведене проблеме потребно је основати Канцеларију за помоћ осумњиченим, оптуженим и осуђеним Србима као и да Тужилаштво за ратне злочине Србије почне да подиже оптужнице против свих одговорних за злочине над Србима.

Влада Србије треба да инсистира на суштинском дијалогу са званичним Загребом и Сарајевом. Темељ дијалога мора да буде Анекс Г Бечког споразума о сукцесији под називом "Приватна својина и стечена права". У њему јасно стоји да свим грађанима и правним лицима морају бити заштићена и враћена права која су имали на дан 31.12.1990. године а сви уговори склопљени под притисцима и пријетњама морају бити проглашени ништавним. Бечки споразум у сукцесији је међудржавни споразум који је ратификован у парламентима држава насљедница бивше Југославије и према Уставу Хрватске, Босне и Херцеговине и међународном праву има јачу правну снагу од домаћих закона. Од ступања на снагу Бечког споразума о сукцесији јуна 2004. године Хрватска систематски опструише и блокира спровођење Анекса Г "Приватна својина и стечена права" и Анекса Е "Пензије".

Преостали Срби у Хрватској налазе се у трагичној позицији јер су дискриминисани у низу области (запошљавање у јавном сектору, образовање, употреба српског језика и ћирилице, обнова и др). Срби у Хрватској, протјерани Срби и други оштећени грађани очекују да теме дијалога Србије са званичним Загребом, поред горе наведених, буду више од 40.000 отетих станарских права, више од 50.000 заосталих а неисплаћених пензија пензионерима и њиховим потомцима, више од 10.000 минираних српских кућа и локала у хрватским градовима; више од 20.000 неадекватно проданих и замијењених српских кућа под притисцима и пријетњама у хрватским градовима током рата, више од милион отетих катастарских парцела пољопривредног земљишта, великом броју Срба није признат дио или читав радни стаж прије рата, неисплаћене дионице, динарска и девизна штедња, продаја српских кућа преко хрватске Агенције за промет некретнина послије рата на основу лажних или двоструких уговора, уништена остала непокретна и покретна имовина.; више од 30.000 кућа, пословних и помоћних објеката уништено или отето на подручју Крајине и бројни други проблеми.

Отона Жупанчича 14, 11000 Београд, Република Србија
Тел: +381 11 2270 701, +381 21 6613 600
Мејл: info@ssr.org.rs Сајт: ssr.org.rs

Једно од бројних отворених а нерјешених избјегличких проблема, а прије свега због одсуства политичке воље и елемената дискриминаторске политике у Хрватској, јесте и питање исплате доспјелих неријешених пензија (Анекса "Е"). Прекид исплате пензија на подручју Хрватске које је било под заштитом снага УН (УНПОФОР-ом) услиједио је у септембру 1991. године. Обнова исплате почела је да тече од 1997. године, али од подношења захтјева па унапријед. На подручју Републике Српске Крајине било је 57.500 пензионера. Сада је мали број од њих у животу. Пензионери који су отишли у пензију до 1991. године са 65 година старости сада имају најмање 94 године, ако су још живи.

Преостали Срби у Федерацији БиХ налазе се исто у трагичној ситуацији јер су дискриминисани у запошљавању у јавном сектору, образовању на српском језику и ћирилици, расподјели средстава у буџетима општина, градова, кантона и федерације, обнови порушених кућа и комуналне инфраструктуре а дијелу пензионера је ускраћено право на пензију. Срби у Федерацији БиХ, протјерани Срби и други оштећени грађани очекују да теме дијалога Србије са званичним Сарајевом буду, поред горе наведених, више од отетих 1.000 станова које су прије рата откупили припадници бивше ЈНА; више од 20.000 станова који су у току рата отети Србима или су их Срби продавали под притисцима и пријетњама за мизеран новац како би спасли живу главу, више од 30.000 кућа је уништено и никада није обновљено, отимање кућа, пословних објеката, земље и други проблеми.

Посебну опасност представља незаконито књижење српске имовине у Федерацији БиХ на основу објаве у "Службеном гласнику" без обавјештавања власника да је то дужан да уради у року од 60 дана. Наиме, у Федерацији БиХ спроводе се пројекти регистрације некретнина који се односе на усклађивање података о некретнинама између катастра и земљишне књиге тј. практично замјена старих земљишних књига са новим катастром. У случају да се власници некретнина не јаве у року од 60 дана од објаве огласа постоји реална опасност да надлежни суд укњижи као власника државу или појединце који своје право на некретнину доказују путем одржаја-државине или путем лажних уговора о купопродаји.

Малобројни српски повратници у општинама Бихаћ, Босански Петровац, Грахово, Сански Мост, Босанска Крупа, Дрвар и шире суочавају се са великим проблемом миграната. Они страхују за своју безбједност јер им мигранти проваљују у куће, краду и оштећују имовину и физички их нападају. Апсолутно је неприхватљиво да полиција Унско-санског кантона и других кантона не само што не штити Србе и њихову имовину од миграната, већ мигранте шаље у српска села, говорећи им да слободно могу да користе српска имања. Бошњачке власти на федералном и кантоналном нивоу нису ништа учиниле од завршетка рата да се у српским мјестима и селима у Унско-санском кантону и другим дијеловима Федерације БиХ ријеше питања воде, струје, да се асфалтирају путеви, обнове куће, амбуланте, школе, отворе радна мјеста и рјешавају бројни други проблеми. Сматрам да наша Влада треба да захтјева од власти у Сарајеву да затворе мигрантски центар који је отворен у српском селу Липа (40 километара од Бихаћа), да заштити српску имовину и гарантује безбједност Србима у Унско-санском кантону и у читавој Федерацији БиХ.

Једини државни попис имовине протјераних Срба са подручја данашње Хрватске урађен је још 1996. године, а Извјештај је објављен тек 2001. године. Нажалост, у претходне двије деценије нису предузете никакве мјере и активности од стране државе да се међународне организације и међународна јавност упозна са подацима о систематском кршењу људских права протјераних Срба и других оштећених грађана са подручја данашње Хрватске који су наведени у Извјештају из 2001. године. Према незваничним подацима вриједност евидентиране приватне имовине у Хрватској процјењује се на више од 30 милијарди евра. Званичних података нема, јер до сада није урађена процјена на основу наведене евиденције у којој се налази око 76.000 захтјева протјераних српских породица и фирми. Формулари се налазе у Министарству финансија Србије. Важно је нагласити да попис имовине из 1996. године није обухватио прогнана лица из Босне и Херцеговине и Словеније.

Желим да Вас упознам са чињеницом да је Савез Срба из региона у претходном периоду урадио евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размијењене и неадекватно продате имовине протјераних Срба и других оштећених грађана која се налази у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији. Укупно је 10.322 прогнаничких породица попунило Образац за евиденцију. Према извјештају просјечна породица броји три члана, што значи да је овом евиденцијом обухваћено нешто више од 30.000 протјераних Срба и других оштећених грађана због чега се ова евиденција може сматрати веома репрезентативном анкетом. Анализу прикупљеног материјала и свеобухватни извјештај на 87 страна са прецизним подацима о систематском кршењу људских права протјераних Срба и других оштећених грађана урадио је 2019. године професор са Филозофског факултета у Београду, Владимир Вулетић. Извјештај Вам достављамо у прилогу.

Нашем позиву за учешће у анкети се одазвало укупно 10.322 породица и овај извјештај се односи на та лица. Од укупно 10.322 породице које су учествовале у овој анкети највише, 7.763 или три четвртине (75,2%), пријавило је материјалну штету у Хрватској. Једна четвртина (23.9%), односно 2.472 пријава, односи се на штету у БиХ. На Словенију се односи свега 87 пријава или мање од 1%.
Извјештај аргументовано показује огромне размјере материјалне штете коју су претрпјели протјерани Срби на подручју Хрватске и Федерације Босне и Херцеговине.

У извјештају се наведени подаци о уништеној, оштећеној и отетој непокретној имовини (станови, куће, викендице, пословни и помоћни објекти, засади воћа и винове лозе, шума, ливаде, пашњаци, оранице и др.), уништеној и отетој покретној имовини (превозна средства, пољопривредне и остале машине, стока и остале животиње, намјештај, кућна техника и др.), заосталим а неисплаћеним пензијама, неисплаћеној динарској и девизној штедњи и хартијама од вриједности, неисплаћеним дионицима, непризнатом радном стажу и др. Посебни дијелови извјештаја се односе на неадекватну обнову срушених кућа с једне стране и продају и размјену кућа и станова под притисцима и пријетњама с друге стране, као и на податке о судским процесима везаним за непокретну имовину. Вјерујем да ће Вам наш Извјештај бити од користи и да ће барем једним дијелом помоћи да боље сагледате размјере огромне материјалне и друге штете коју су претрпјели протјерани Срби.

Један од важних предуслова успјешне борбе за имовинска и друга права протјераних Срба и борбе за опстанак преосталих Срба у Хрватској и Федерацији БиХ било би оснивање посебне државне институције односно Министарства за Србе у региону. Наведено Министарство би требало да има озбиљан буџет и запослене стручне, посвећене и одговорне људе који би свакодневно радили на рјешавању бројних проблема нашег народа (повратак отете и узурпиране имовине и других права, обнова кућа, школа, амбуланти, продавница, цркви, гробаља, споменика, комуналне инфраструктуре, економска и социјална помоћ, борба за образовање српске дјеце на српском језику и ћирилици и запошљавање Срба у јавном сектору, борба за долазак српског капитала и отварање радних мјеста и низ других мјера и активности). Без снажне и институционалне политичке подршке Србије извјесно је да ће Срби у Хрватској и Федерацији БиХ временом нестати са својих вјековних подручја.

У случају да власти у Загребу и Сарајеву буду одбијале дијалог о рјешавању наведених проблема нашег народа сматрам да Влада треба упознати Уједињене нације и све значајне међународне организације да Хрватска и БиХ опструишу и блокирају спровођење Анекса Г Бечког споразума о сукцесији којим се штите права грађана која су имали на дан 31.12.1990. године. Један од важних предуслова пуне нормализације односа Србије са Хрватском и Босном и Херцеговином јесте досљедно спровођење наведеног Анекса Г који се зове "Приватна својина и стечена права".

Желим да Вас замолим да примите на састанак нашу делегацију у што краћем року. Делегацију Савеза Срба из региона би сачињавали представници кровних организација избјегличких и других удружења Срба из Хрватске и Босне и Херцеговине. Преко 95 посто протјераних Срба су држављани Србије који посједују српске личне карте и траже да Влада активно помогне рјешавање њихових бројних проблема у државама поријекла и у процесу интеграције.

С поштовањем!

Предсједник Савеза Срба из региона
и народни посланик

_____

Миодраг Линта

ПРИЛОГ:

Извјештај о резултатима анкете отете и уништене имовине избјеглих и прогнаних Срба и других оштећених грађана у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији који је спровео Савез Срба из региона, Београд, 2019.